

SK 04C: Is-sajf tad-disgħa u tmenin

Il-kliem żbaljat huwa kkoreġut **bl-aħmar**.

Wahda mill-affarijiet li konna nistennew hekk kif tispicċa l-iskola u jibda s-sajf kienet il-wasla tal-emigranti. U mal-wasla tagħhom, il-pjazza filgħaxija **bhallikieku** kienet tixgħel **bi lwien** differenti tal-ħwejjeg ikkuluriti tagħhom. Fosthom giet il-familja Cefai, li kienet ilha hafna nieqsa mir-raħal. Qatt ma kienet waslet familja hekk. Ommi kienet **staghġbet** kemm kienu kibru, kemm inbidlu u kemm saru helwin.

Tal-iskantament mhux biss kif integraw fil-hajja tar-raħal, qishom qatt ma kienu telqu – imma kif, fi ftit jiem, il-kalamita notturna fil-pjazza ħaduha f'idejhom. Ghax min jiġi minn barra dejjem kien igib miegħu dak li fir-raħal ikun għadu ma wasalx. Hwejjeg, qatgħat tax-xagħar, arloġġi tal-idejn, logħob, ċajt u manjieri. U l-veri turisti konna nsiru aħna li bqajna d-dar għax flus u aptit biex nitilqu ma **kellniex**. U konna nistaghġbu b'kollox, l-iżjed bl-affarijiet li qatt qabel ma nkunu rajna.

Ta' kull filgħaxija l-aħwa Cefai kienu **jittawlu** sal-pjazza għal **xi d**-disgħa u nofs u hekk kif jersqu lejn iz-zuntier – kont **tarahom** – kulhadd iqum minn fejn ikun, jimxi lejhom u josserva kull **ċaqliqa** tagħhom. Jien ukoll kont inqum u nimxi lejhom. Kont insib post bilqiegħda u noqgħod nismagħhom jirrakkontaw l-istejjer li fir-raħal zgur li qatt ma setgħu jiġru. U **qattajt** kważi sajf shih ta' kull filgħaxija nħares lejhom. Qatt ma rsaqt qrib tagħhom iżzejjed għax iż-zgħar kellhom posthom immarkat qalb il-fruntieri **invizibbli** taz-zuntier. Imma **anke** minn ftit bogħod kont sirt inħobbhom.

Iż-zgħira kellha 13 u ġmiel indeskrivibbli. Imbagħad kien hemm **huha** li forsi kellu xi 18, oħtu l-kbira ta' xi 23 u l-kbir nett, li kellu mat-30 u li kien hu l-kap ta' kollox. Hu kien

jagħthom is-sinjal biex imorru **'l hemm** meta lkoll kemm aħna konna nkunu għadna fuq iz-zuntier, inharsu lejhom u **nixxennqu** li stajna niddeffsu xi ftit fl-istorja tagħhom.

Wara biss ftit jiem kont sirt l-għarus taż-żghira. Lilha m'għeditilha b'xejn imma li kieku kellha thares lejja żgur kienet tintebaħ. Ma **jidhirlix** li qatt harset lejja. Imma mhabbti rregistrajtha. Għax f'nofs dak is-sajf, fit-triq tan-nanna, minflok dar kbira li kienet ilha żmien **imwaqqgħa**, kien qed jinbena mahżen u meta lestew mit-thaffir, inżilt isfel u qalb il-ġebel hbejt karta, li fuqha nizzilt kollox. **Qeghid** ġebli fuq in-nota tiegħi u dik il-lejla rqađt kuntent.

Bħal shabhom, iċ-Cefai kienu ġabu magħhom ħafna **ideoloġiji** godda. Darba, fuq iz-zuntier kienu ġennew **'il** kulhadd biex l-għada jġib grossa sulfarini. Il-kbar kollha kienu ġabu grossa jew tnejn. Jien ħadt biss kaxxa sulfarini waħda għax dik kont sibt hdejn il-forn ta' nannti. U kulhadd beda jpoġġi sulfarina hdejn l-oħra. Imbagħad, **xhin** kollox kien magħqud flimkien f'tapizzerija waħda kbira u ma kienx fadal iktar sulfarini, qabbd u waħda minn tarf u kull waħda bdiet tqabbd lil ta' hdejha. U meta nharqu kollha u kulhadd beda jferrex is-sulfarini mahruqa, mal-art taz-zuntier spiċċaw ħafna **disinji** rqaq suwed, u damu hemm sakemm għamlet l-ewwel xita, ftit jiem wara li l-familja Cefai kienet marret lura, bil-wegħda li tirritorna. U biex jimmarkaw dik li kienu qed iwiegħdu, l-aħwa neżgħu **ż**-żraben li kienu libsin f'dik l-aħħar lejla fuq iz-zuntier, rabtu l-lazzijiet ma' xulxin, u waddbuhom par par sakemm inqabdu kollha fil-wajer tad-dawl li kien jaqsam il-pjazza. Qatt ma konna rajna b'cejjeċ tal-għaġeb bħal dawki. U l-**erba'** pari żraben baqgħu hemm.